

Het licht dat op de gebogen vrouw (het gaat steeds om hetzelfde model) uit de vierde foto valt, is negentiende-eeuws, schilderkunstig. Ook de haren lijken bijgeschilderd. Alleen de conische, metalen hulzen waarin haar handen rusten, verstoren de academische pose. In elke foto steekt de suggestie van een allegorische betekenis. Hier begint de allegorie in deze bizarre steunpunten. Denk die weg, en het wordt een gewone foto.

Uitgesproken japanistisch is de laatste foto. Op de rug van de vrouw zijn vlinders gespeld. Ze heeft haar kleed opgeschort in een artistieke draperie. Hoe magnifiek dit ook is, de pijn van deze tatoeage/acupunctuur (die in een fractie op de toeschouwer overslaat) verwijst naar een gedroomde, exotische erotiek. Een hyperverfijnde pijn. Zijn de vlinders allegorisch? Wat betekenen ze? Staan ze voor de vergankelijkheid? Of voor de schone doodsheid van de collectie, de vlinderverzameling? Voor de kijkkast? Is deze vrouw het zeldzaam exemplaar? Of moet men zover gaan deze vlinders op de uitdrukking 'vlinders in de buik' te laten slaan?

Nog meer dan in haar vorige foto's is de leesbaarheid van de tekens weggewist. Het blijven emblematische beelden maar de sleutels om ze te lezen kennen we niet. Alleen het emblematische zelf wordt uitgebeeld. Of 'nagebeeld', als een herinnering aan een soort van beelden, die je alsmaar minder ziet.

Zijn deze foto's teatraal? Evident: decor, pose, *mise en scène*, spaarzame objecten als attributen. Of wordt het dieptezicht van de scène

(en de diepte van het drama) opgezogen in de tweedimensionaliteit van het grafische, het academische, het decoratieve? Dreigen deze foto's juist door hun extreem estheticisme gevaarlijk dicht in de buurt te komen van de kitsch? Missen ze de kracht om boven zichzelf uit te stijgen, uit het kader te breken? Zijn ze te weinig affirmatief? Misschien.

Maar misschien is het de werkwijze van Nadine Tasseel, zo radicaal onrealistisch en daardoor ook in zekere zin onfotografisch, dat ze ons verwachtingspatroon ten aanzien van foto's verstoort. Er is geen imitatie van een bestaande wereld, geen *suspension of disbelief* die de fictie echt maakt. Voor Tasseel is kunst gekunsteld, een artefact, artificieel. De identificatie met een persoon wordt verhinderd door afwezigheid van psychologie. Welk soort kunst is dit? Maniërisme blijft er het beste woord voor. Het estheticisme is maar één van de lagen. Daarachter steekt het allegorische en daarachter een verlangensconstellatie. Heeft Tasseel hier de structuur van haar verlangen in mimetische poses uitgebeeld? Het is onmiskenbaar een ballet van verlangen en vergaan. Zoals de beelden op schoorsteenmantels van oude burgershuizen.

In verband met die verlangensconstellatie, moet ik iets verklappen wat niet op de foto's te zien is. Maar is het wel belangrijk genoeg? Is het belangrijk te weten dat de vrouw voor de camera en de vrouw achter de camera dezelfde zijn, dat fotografe en model samenvallen? Volgens de fotografe zelf niet. Maar hoe ligt

dat voor het model? Volgens de fotografe speelt het misschien mee, maar dan zeer op de achtergrond. In eerste instantie is het een keuze uit praktische overwegingen. Zonder de omweg van een onbekende die model komt spelen, zonder de omweg van uitleg, schroom, stroefheid, onbegrip enzovoort. Ze weet zelf precies wat ze wil. Nochtans: zichzelf naakt ensceneren is niet neutraal. Zeker niet als vrouw, en dan nog van boven de veertig. Heeft Tasseel het laatste nabeeld van haar jeugd in poses over vergankelijkheid en luister vastgelegd? Is dit een ode aan haar eigen lichaam, op het tijdstip dat het nog kon? Is het een uitweg voor haar exhibitionisme? Maar als ze zichzelf wil vastleggen, waarom zich dan niet (her)kenbaar maken? Het zijn geen naaktportretten. Nergens zie je haar gezicht. Misschien doet het er inderdaad niet toe, want de bezoeker van een tentoonstelling, of de lezer die deze obligate inleiding overslaat, kan het niet weten. Niets in deze foto's zegt: zie, dit is mijn lichaam. En toch verandert die wetenschap de betekenis, of althans de interpretatie van deze foto's definitief. Ik geloof dat het een klein geheimje is (ik verklap het met uitdrukkelijke toestemming – wat dacht je?), dat de interpretatie verrijkt, de foto's intrigerender maakt. Wegens ons, uw, mijn voyeurisme? Ook dat ongetwijfeld.

Met dank aan de dansers en danseressen van PARTS.